EMBARGO TOT OGENBLIK VAN UITSPREKEN (vrijdagavond 25 april 1980 om ongeveer 20.45 uur)

K.A

Aangezien de voorzitter van de V.V.D wegens herstel van een operatie de jaarlijkse algemene vergadering van zijn partij te Groningen op 25 en 26 april 1980 niet zal kunnen bijwonen, ligt het in het voornemen van de ondervoorzitter, de heer J. Kamminga, de partijvoorzitter op vrijdagavond telefonisch van zijn herbenoeming in kennis te stellen. Deze herbenoeming zal plaatsvinden omdat slechts één kandidaat is gesteld.
De heer Korthals Altes zal dan per telefoon de algemene vergadering als volgt toespreken.

Ik wil graag de partij danken voor het vertrouwen dat zij opnieuw in mij heeft willen stellen. Er is in de vijf jaar dat ik voorzitter ben veel veranderd. Toen ik vijf jaar geleden voorzitter werd, was de V.V.D in de oppositie en in een periode van gestadige groei. Wij waren toen bezig de organisatie aan te passen aan de groei. Inmiddels zijn wij verder uitgegroeid als grote levende organisatie. Ik werd in 1975 gekozen voor een resterende periode van twee jaar en mijn eerste herverkiezing vond in 1977 plaats voor de volle periode van drie jaar. Toen stonden wij vlak voor verkiezingen. Iedereen verwachtte zetel- winst. Die kwam er ook. Lang niet iedereen verwachtte regeringsverantwoordelijkheid. Die kwam er óók. De V.V.D heeft het in die vijf jaar dankzij de inspanning van velen ver gebracht. Het is goed om ook dat eens te vermelden in tijden waarin de V.V.D. zich door het dragen van verantwoordelijkheid kwetsbaar opstelt, kritiek wel eens de overhand heeft en opiniepeilingen erop wijzen dat er werk aan de winkel is als we verder willen blijven groeien. Daarom ook zijn we een ledenwerfcampagne gestart.
Sterk, veranderd in die vijf jaar; en wel in ongunstige zin, is de internationale politieke situatie. Naar mijn overtuiging moet de V.V.D zich in ons land en in internationaal verband samen met de liberale partijen met wie de V.V.D samenwerkt, sterk maken voor een politiek van krachtige en loyale steun aan de Verenigde Staten
van Amerika, Het Amerikaanse volk heeft in de afgelopen 40 jaar een grote rol gespeeld bij het herkrijgen en

vervolgens behouden en waarborgen van onze vrijheid en onafhankelijkheid. Loyaliteit alleen al - een begrip dat voor liberalen grote betekenis heeft - is een. sterke stimulans voor steun aan de Verenigde Staten nu zij in moeilijkheden verkeren, waaruit zij nu al maandenlang op vreedzame wijze een uitweg trachten te vinden. Maar er is meer dan loyaliteit. Juist als samenwerking en steun ook om wezenlijke offers vraagt, wordt de kracht en de innerlijke samenhang van het bondgenootschap op de proef gesteld en moeten wij tonen dat die verbondenheid, die kracht en die samenhang daadwerkelijk bestaan. Duidelijk getoonde eensgezindheid van VS en West-Europa kan bijdragen tot de overtuiging in de wereld dat ons bondgenootschap krachtig is en niet door vermeend eigenbelang wordt verdeeld. Dat geldt juist nu de offers niet van het Amerikaanse volk te onzen behoeve worden gevraagd, zoals in de Tweede Wereldoorlog en daarna,, maar de Europese offerbereidheid op de proef wordt gesteld. Anders dan socialistische politici en Vara-commentatoren die onmiddellijk weten te vertellen dat de Amerikaanse president zich had moeten verontschuldigen voor steun aan het regime van de Sjah en dat wij als Europeanen de Amerikanen dus maar niet te snel moeten volgen, ben ik van mening dat wij tegenover de wereld moeten bewijzen dat de westerse samenwerking werkelijk iets voorstelt en meer is dan beschutting zoeken onder de Amerikaanse nucleaire paraplu, meer is dan parasiteren. Alleen een bewijs van kracht van het gehele westen en onderlinge samenhang en saamhorigheid kan tot gevolg hebben dat de oorlogsdreiging, afneemt. Want er zijn vaker oorlogen ontstaan door te lang’ aarzelend optreden, waardoor de indruk van zwakte werd gewekt. Wij mogen er niet aan meewerken dat de kracht van het westen om met vreedzame middelen druk uit te oefenen onvoldoende is. Want juist dan, als Iran de vreed-zame druk meent te kunnen trotseren omdat het westen toch verdeeld is, juist dan zouden de VS zich wel, eens genoopt kunnen zien tot militaire middelen hun toevlucht te nemen.

Het aanbieden van excuses voor steun aan het regime van de Sjah aan een nieuwe machthebber die nog veel meer onvrijheid brengt, denk maar aan de positie van de opnieuw gesluierde vrouw, leidt alleen maar tot gezichtsverlies
en dat is nu juist iets waarvoor in een land als Iran alleen maar grote minachting bestaat. Als Frankrijk de Europese Gemeenschap belet gezamenlijk op-te treden, dart zal Nederland zo nauw mogelijk met de Bondsrepubliek en het Verenigd Koninkrijk moeten samenwerken bij het treffen van maatregelen. Juist nu hebben
wij het door standvastig te zijn tot op zekere hoogte
in de hand een fatale ontwikkeling te voorkomen. Wij
moeten in de internationale politiek ons de les van
- München 1938 ter harte nemen. Toen wilde het Westen de
oorlog voorkomen door toegeven. Peace for our time,
dacht Chamberlain. Die ontspanning duurde minder dan een
jaar en de Tweede Wereldoorlog brak uit. Ook nu moeten wij
ons realiseren dat er voor ontspanning twee partijen nodig
zijn. Wil de een spanning, bijv. de Sovjet Unie in
Afghanistan, dan is tegendruk geboden. Anders worden wij
meegesleept en is - net als in 1939 - het goede ogenblik
de vrede echt te redden, voorbij. Ook daarom mag er over
ons saamhorigheidsgevoel met het Amerikaanse volk geen
enkel misverstand ontstaan.

In het binnenland staan wij nu een jaar voor nieuwe verkiezingen. De partij heeft zich in de afgelopen maanden in afdelingen, centrales en tijdens vele congressen ruimschoots bezonnen op beginselen en politieke standpunten. Eind mei zullen knopen worden doorgehakt. Het spijt mij meer dan ik U zeggen kan dat ik daar nog niet bij kan zijn, want juist omdat nogal wat kritiek op de voorstellen van de commissie tot herziening van het beginselprogram is geuit, had ik graag mijn aandeel bijgedragen in de discussie. Een discussie die er mijns
inziens toe zal leiden dat uit de botsing van meningen toch een goede liberale beginselverklaring tot stand zal komen die meer dan tevoren een stempel zal dragen van de partij als geheel, waar de partij achter zal staan, waar de liberalen in Nederland die

kleur durven te bekennen, achter zullen staan.
Kleur bekennen. Dat zal ook van ons gevraagd worden bij de voorbereiding van het verkiezingsprogramma en in de verkiezingscampagne. Kleur bekennen houdt o.a. in: duidelijk maken; dat de problemen in de jaren '80 meer dan levens groot zijn. Dat oplossingen waardoor die problemen als zodanig verdwijnen, niet bestaan. Maar dat wij ons moeten aanpassen. Dat de overheid er niet is om pasklare oplossingen aan te dragen. Die zijn er niet. Juist daarom zal in versterkte mate een beroep op eigen verantwoordelijkheid en eigen vindingrijkheid gedaan moeten worden.
Dat is ook wezenlijk liberaal. Kleur bekennen betekent duidelijk maken dat verminderde economische groei of zelfs economische stilstand of teruggang werkelijke offers vraagt. Kleur bekennen betekent duidelijk merken dat die offers zeker in sterke mate gebracht moeten worden door hen die de sterkste schouders hebben, maar kleur bekennen betekent ook duidelijk maken dat het bij die betrekkelijk kleine groep niet kan blijven en dat niemand de dans
ontspringt, behalve haar wij hopen de 'sociaal zwaksten.
Een ander probleem is de multiculturele samenleving die grote spanningen oproept en voorshands zal blijven oproepen en waarvoor zeker geen pasklare oplossingen bestaan. Het zal daarbij om wederzijdse aanpassingen gaan. Aanpassen is veranderen en veranderen valt velen moeilijk. Vooruitstrevendheid en hervormingszin juichen velen toe en zijn ook nodig, maar zelf. hervormingen in eigen leefpatroon aanvaarden is voor velen een tweede.
Ook hier dus een versterkt beroep op eigen verantwoordelijkheid bij het vinden van nieuwe samenlevingspatronen waarin de verscheidene culturen elkaar leren verdragen.
Kleur bekennen ook op het gebied van de buitenlandse politiek. Daar sprak ik al over. Maar ik noem nog een aspect. Dat van de boycot van de Olympische Spelen in Moskou. Hoofdbestuur, Kamerfracties en de liberale partijen in de Europese Federatie spraken zich voor zo'n boycot uit. En toch weer het verhaal, zelfs van een lezer van Vrijheid en Democratie, dat dit een ongeoorloofde vemenging van politiek en sport zou zijn. Er moet sprake zijn van een levensgroot misverstand. Zelfs bij het IOC en het Nederlands Olympisch Comité. Het ideaal van de Olympische Spelen is dat van de internationale verbroedering. Dat is een bij uitstek politiek ideaal - een hoogstaand ideaal, maar die zijn er veiker in de politiek De sportuitwisseling is het middel om dit politieke ideaal van internationale verbroedering gestalte te geven. Als nu de Sovjet Unie Afghanistan

binnenvalt, de vrijheid en onafhankelijkheid van een volk vertrapt, dan is het Olympisch -ideaal niet gediend met het laten doorgaan van een verbroederingsfeest. Dit nog afgezien van de nationalistische tendensen. De broederschap met allen wie vrijheid en onafhankelijkheid ter harte gaat, vraagt juist een daad van solidariteit met Afghanistan. Hoe triest ook voor .de topsporters die het lot treft, wij wij tillen daar echter niet licht aan, het lot van Afghanistan is onvergelijkbaar veel erger en de boycot is het logisch uitvloeisel van het Olympisch ideaal zelf.
Ook hier gaat het. weer om tijdig tegendruk geven om erger te voorkomen.
Kleur bekennen betekent ook in beginsel Israël blijven steunen en de PLO niet erkennen zolang die de vernietiging van Israël tot doel blijft houden. Onofficiële contacten kunnen de blik verruimen, maar uitnodigingen uitgerekend op de Onafhankelijkheidsdag van Israël zijn grievend tegenover het land dat onze steun en ons respect verdient. Wanneer het van die steun en dat respect is overtuigd, kan kritiek inzerzijds op de houding in Zuid-Libanon en het halsstarrige nederzettingenbeleid ook beter tot zijn recht komen.
Kleur bekennen is ook nodig om de kiezers duidelijk te maken om welke keus het gaat. Velen zullen met instemming hebben kennisgenomen van de gedachten van de ministerpresident die het lijstaanvoerderschap van het CDA en een nieuwe formatie met de V.V.D niet schuwt. Daarvoor is echter wel een meerderheid nodig van CDA en V.V.D. Een meerderheid waarin de V.V.D sterk vertegenwoordigd is. Want anders mag Van Agt wel eerst de verkiezingen voor het CDA winnen, maar zal vervolgens Lubbers een tweede kabinet-Den Uyl meeformeren. Ook daarom zullen wij van de kiezers dia voortzetting van het beleid van het eerste kabinet- Van Agt/Wiegel wensen, moeten vragen kleur te bekennen door V.V.D te stemmen. De V.V.D gaat nu het jaar in waarin wij ons op de verkiezingen, het kieurbekennen, voorbereiden.
Dames en heren, er is voor de partij het komende jaar meer dan genoeg te doen. Ik hoop zelf- weer gauw van die partij te kunnen zijn.